

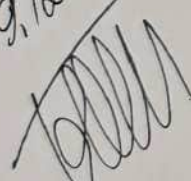
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ТЕАТРОЗНАВСТВА ТА АКТОРСЬКОЇ
МАЙСТЕРНОСТІ

Пояснювальна записка
до кваліфікаційної (магістерської) роботи

**на тему: «ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ АКТОРСЬКОЇ
МАЙСТЕРНОСТІ (РОЛЬ ЯРКИ У ВИСТАВІ
“ТАНГО СМЕРТІ” ЮРІЯ ВИННИЧУКА)»**

Виконала: студентка II курсу, групи КМAM-21
Галузі знань Культура і мистецтво
Спеціальності 026 Сценічне мистецтво
Освітньої програми
Акторське мистецтво драматичного театру та кіно
Ступінь вищої освіти магістр
Мокрик Софія Олегівна

Керівник: кандидат філологічних наук, доцент
М. І. Циганик

До захисту
9.12.2023

Зміст

ВСТУП	
РОЗДІЛ 1.ЮРІЙ ВИННИЧУК ЖИТТЯ ТА ТВОРЧІСТЬ	
1.1. Юрія Винничук та його творчий доробок.	
1.2. Юрій Винничук та створення роману «Танго смерті»	
1.3. Тема та ідея роману	
2.ІНСЦЕНІЗАЦІЯ РОМАНУ «ТАНГО СМЕРТІ»	
2.1.Постановка «Танго смерті» в режисурі У.Мороз та Я.Титаренко.	
2.2.Костюми та декорація вистави «Танго смерті»	
2.3.Музика вистави «Танго смерті»	
Розділ 3 РОБОТА НАД РОЛЛЮ: етапи та завдання	
3.1.Застільний період	
3.2.Репетиційний період. Робота з режисерами У.Мороз та Я.Титаренко	
3.3. Загальний аналіз ролі	
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ	

ВСТУП

Вистави, як важливий елемент культури та мистецтва, відображають широкий спектр тем і проблем, які цікавлять сучасне суспільство. Однією з таких глибоких тем є «Робота над роллю» у виставі: «Танго смерті». Ця тема відкриває світ, де театральне мистецтво та філософія зустрічаються, створюючи простір для роздумів над природою життя та смерті.

Робота над роллю у виставі — це не просто акторська практика, але й дослідження глибоких психологічних, емоційних та естетичних аспектів людського існування. Вистава, присвячена темі смерті, вже сама по собі вказує на величезну силу символізму, яка допомагає втілити в життя питання про мить нашого земного існування та його сплетіння зі смертю.

У цій роботі є дослідження над тим, як роман розкриває глибину своїх персонажів та стає платформою для відображення культурних та соціальних питань які віддзеркалюють сучасний світ.

Тема «Танго смерті» у романі Юрія Винничука залишається актуальною і вражаючою, привертаючи увагу глядачів через свою глибоку сутність та емоційну насиченість.

Актуальність тем у виставі:

Філософська глибина: «Танго смерті» не просто розповідає про смерть, але розглядає цю тему через призму філософських аспектів. Роман запрошує глядачів роздумати над значенням життя, смерті, любові та втрати, ставлячи перед ними питання, які актуальні для будь-якої епохи.

Актуальність соціокультурного контексту: роман враховує соціокультурний контекст. Теми, які порушуються у виставі, стосуються загальних проблем сучасного суспільства, таких як відносини між людьми і безглузду бюрократію.

Можна розглядати кілька аспектів, які вказують на визначений рівень наукової розробленості в контексті цієї вистави:

1)Філософське Вимірювання:

Тема смерті та життя у виставі може бути розглянута як філософська концепція, що висловлюється через мистецький вираз. Це може включати в себе вивчення різних філософських підходів до життя та смерті.

2)Мистецька Реалізація:

Режисерське бачення та технічне втілення вистави можуть враховувати передові методи сценічного мистецтва. Наприклад, використання технічних ефектів, мультимедійних рішень та інноваційних сценічних прийомів.

3) Вивчення Теми життя та смерті:

Якщо робота режисера та акторського складу включає в себе глибоке вивчення теми життя та смерті, це може вважатися аспектом наукової розробленості.

Згідно з традиційними вимірами наукової розробленості, можливо не так багато документованого дослідження, як у наукових областях. Проте, вистава може включати в себе вивчення літературного джерела, аналіз теми та вивчення технічних і творчих аспектів, що є важливими в мистецькому контексті.

Метою дослідження роману «Танго смерті» є розкриття глибинних сенсів та значень, які містяться в творі, аналіз впливу літературного шедевра на читача, та розкриття ключових тем, які автор вбачає у власному творі.

Завдання дослідження:

1) Дослідження Теми Життя та Смерті:

Аналіз тематики твору, зокрема, філософського підходу до нього.

2) Характеризація Персонажів:

Опис та аналіз головних та допоміжних персонажів, їхніх мотивацій, розвитку та ролі у розкритті теми.

3) Літературний Аналіз:

Вивчення стилістичних та літературних прийомів, які використовуються автором, зокрема, елементів магічного реалізму, які можуть вносити особливий характер у твір.

4) Вивчення Контексту Твору:

Аналіз історичного, культурного та соціального контексту, який може вплинути на сприйняття твору читачами.

Дослідження персонажа Ярки у романі «Танго смерті» Юрія Винничука, може включати наступні аспекти:

1)Характеризація Персонажа:

Аналіз основних рис характеру Яркі, її мотивацій, цілей та переживань у контексті роману.

2)Роль у Сюжеті:

Визначення, яку роль відіграє Яркі у загальному розвитку сюжету. Чи вона є центральним персонажем, або чи роль є допоміжною?

3)Символіка та Структура:

Вивчення можливої символіки, яку несе персонажка. Чи представляє певні ідеї, концепції чи алегорії? Як її присутність впливає на структуру роману

4)Індивідуальні Риси та Розвиток:

Вивчення еволюції персонажа протягом роману. Чи відбувається зміна в Ярці внаслідок подій, які відбуваються в творі?

РОЗДІЛ І ЮРІЙ ВИННИЧУК ЖИТТЯ ТА ТВОРЧІСТЬ

1.1. Юрія Винничук та його творчий доробок.

Юрій Павлович Винничук - український письменник, журналіст, редактор, народився 18 березня 1952 року у місті Івано-Франківськ (колишній Станіслав). Він також іноді використовує псевдонім Юрко Винничук.

Літературну діяльність розпочав у 1970-х роках, пишучи поетичні твори. Його перші вірші були створені до 1993 року, і його перші поетичні збірки вийшли у 1990 та 2010 роках - «Відображення» та «Передчуття осені».

Винничук також визначався своєю працею в галузі прози, а його романи та оповідання набули великої популярності. Деякі з його відомих творів включають «Діви ночі» (1991), «Танго смерті» (2012), «Аптекарь» (2015), «Цензор снів» (2016), «Лютеція» (2017) та «Нічний репортер» (2019).

Юрій Винничук також був активним у журналістиці. У 1991-1994 роках він працював редактором відділу містики та сенсацій у газеті «Post-Поступ». Його журналістська робота не раз викликала обговорення та навіть привела до судових питань, зокрема, взаємодія з газетою «Літературно-Науковий Вісник» та вирішальним судовим рішенням.

У своїх творах Винничук часто використовує містифікацію, поєднуючи реальність і фантазію. Він також відомий як упорядник краєзнавчих книг та антологій, а його твори перекладено на кілька мов світу.

В своїх літературних початках у 1970-х роках Юрій Винничук звертався до написання поетичних творів. Одним із його визнаних творів є поетична збірка «Відображення», опублікована у 1990 році. Пізніше, у 2010 році, з'явилася ще одна збірка під назвою «Передчуття осені». Важливо зазначити, що всі вірші автора були створені до 1993 року.

Юрій Винничук продовжує вражати своїм талантом та внеском у українську літературу як письменник, який надихає своїм словом та виражає глибокі почуття в своїх творах.

У ряду визначних літературних творів Юрія Винничука значиться також його творчість для дорослої аудиторії, зокрема романи: «Діви ночі» (1991), «Танго смерті» (2012), «Аптекарь» (2015), «Цензор снів» (2016), «Лютеція» (2017) та «Нічний репортер» (2019). У сфері літератури для дітей виділяється повість

«Місце для дракона» (1990) і ціла серія казок, таких як «Цукровий півник», «Метелик вивчає життя», а також різноманітні оповідання про пригоди Чеберайчиків та їхніх друзів.

Юрій Винничук також славиться своєю діяльністю як редактор та збирач краєзнавчої і літературної спадщини. Він став упорядником таких цікавих книг, як «Легенди Львова» (1999), «Кнайпи Львова» (2000) і «Таємниці львівської кави» (2001). Крім того, він реалізував свій краєзнавчий інтерес у виданнях, таких як антологія української фантастики XIX століття «Огнений змії» (1989), збірка української літературної казки XIX століття «Срібна книга казок» (1993) та антологія українських літературних казок «Зачароване місце» (2006) та інші заходи зі збереження та популяризації української культурної спадщини.

Упродовж періоду з 2001 по 2010 рік, видавництво «Піраміда» представило велику кількість творів різних авторів під назвою «Юрій Винничук презентує» — це становить важливий внесок у культурний простір. Крім цього, 12 книг під цим брендом відображають різноманіття та багатство творчості різних літераторів.

За період творчої кар'єри, твори Винничука здобули світове визнання через їх переклад на багатьох іноземних мовах. Це свідчить про широкий інтерес та універсальність його творчості, яка здатна звучати інтригуюче та привабливо у різних культурних контекстах.

У період з 1987 по 1991 роки, Юрій Винничук займав посаду режисера в Львівському естрадному театрі «Не журись!», де він не лише виставляв власні сценарії та писав тексти для пісень, але й виступав в ролі комедійного актора. Важливо відзначити його активну участь у створенні та виконанні кабаретних номерів, які зробили його театральний внесок великим та різноманітним.

У 1990 році, покинувши Львівський естрадний театр, Юрій Винничук у співпраці зі Стефком Оробцем взявся за створення «Кабарету Юрця і Стефця». Ця нова театральна ініціатива не лише продовжила та розширила його власний творчий шлях, а й призвела до виникнення веселих кабаретних вистав.

Крім того, танцювальні номери Винничука зачаровували глядачів на сцені молодіжного фестивалю «Вивих», який пройшов двічі — у 1990 та 1992 роках. Його виступи на цьому фестивалі стали важливою складовою його творчого досягнення в області театрального мистецтва.

У період від 1991 до 1994 років Юрій Винничук виконував обов'язки редактора відділу містики та сенсацій у виданні «Post-Поступ». На одному з етапів своєї професійної кар'єри, у 1993 році, він висловив свою критику у відношенні нового журналу «Літературно-Науковий Вісник», обурений тим, що останній бездозвільно взяв за основу назву «ЛНВ», що використовувалася для часопису, виданого протягом періоду з 1898 по 1932 роки.

Ще під час навчання в Івано-Франківському педінституті на початку 1970-х років Юрій Винничук розпочав свою літературну діяльність, але перші книжкові публікації вийшли лише через двадцять років[30]. Протягом початку 90-х років він представив свої перші друковані прозові твори, зокрема у 1990 році побачила світ його перша збірка прози під назвою «Спалах» (1990), яка включала повісті «Місце для Дракона» (1990) та «Королевич-машкара» (1990). Наступна збірка прози автора, «Вікна застиглого часу», побачила світ лише через десять років, у 2001 році.

У письменницькому доробку Винничука виділяється період написання різноманітних п'єс для дорослих аудиторій, які вражають своєю оригінальністю та глибоким розумінням психології персонажів. Його п'єси наділені непередбачуваними сюжетами, загадковими образами та глибоким висвітленням складних аспектів людської природи.

Майстерно поєднуючи реалізм і фантазію, Винничук вдало втілює свої ідеї у власній творчій майстерності. Його п'єси для дорослих стали не лише важливим етапом в його творчості, але й призвели до визнання у літературних колах та серцях читачів, завоювавши визначне місце в українській драматургії.

Письменник використовує містифікацію як інструмент для створення унікальних та несподіваних образів, які глибоко проникають у світ читача. Його твори відзначаються нестандартністю, глибоким зануренням у фольклорні мотиви та власноруч створеними міфами.

Романи Юрія Винничука, такі як «Діви ночі», «Танго смерті», «Аптекарь», «Цензор снів», «Лютеція» та «Нічний репортер», стали яскравими прикладами того, як містифікація може надати тексту особливий колорит та загадковість.

У своїх творах Винничук вміло поєднує реальність і фантазію, створюючи атмосферу загадковості та таємниці. Його талант виявляється в здатності змішувати різні стилі та створювати власний унікальний літературний світ, який зачаровує та залишає слід у серцях читачів.

Юрій Винничук в своїх творах активно використовує містику, готику та демонологію, надаючи своїм оповіданням загадковий та таємничий характер. Автор вміло вплітає в свої тексти елементи фольклору, легенд, традицій та власних творчих винаходів, створюючи унікальний літературний світ.

Містика в творах Винничука додає текстам атмосферу невизначеності, завороження та загадковості. Використовуючи міфічні елементи та архетипи, він створює образи, які перетинають межі реальності та фантазії.

Готичні мотиви у творах Винничука додають темряву та таємничість. Читачі занурюються в атмосферу старовинних замків, таємничих подій та надприродних явищ, що створює ефект напруги та несподіваності.

Демонологія в творах Винничука виявляється у використанні образів демонів, порожніх душ та інших магічних елементів. Його твори часто досліджують тему боротьби світла та темряви, добра та зла, створюючи цікавий діалог між надприродним та людським.

Такий підхід дозволяє Винничуку створювати не лише різноманітні та захоплюючі історії, але й провокувати читачів думати про глибинні питання моралі, віри та природи загадкового.

Серед його відомих романів:

1. **«Діви ночі» (1991):** Цей кримінальний детектив є першим романом для дорослих письменника.
2. **«Танго смерті» (2012):** Роман, який також належить до жанру містики та кримінального детективу.
3. **«Аптекарь» (2015):** У цьому романі Винничук поєднує елементи містики з історією.
4. **«Цензор снів» (2016):** Роман, який продовжує тему містифікації та таємниць.
5. **«Лютеція» (2017):** Винничук вирушає у світ сучасної фентезі, створюючи новий образ у своїй творчості.
6. **«Нічний репортер» (2019):** наділений містичними та загадовими елементами.

1.2. Юрій Винничук та створення роману «Танго смерті»

«Танго смерті» – це роман Юрія Винничука, випущений у 2012 році. Ця книга відзначається своєрідністю та глибоким філософським змістом, що виходить за рамки звичайних літературних шаблонів. Роман представляє собою синтез різних жанрів, включаючи філософську прозу, містику та екзистенційний роман.

Основний сюжет розгортається навколо головного героя, який опиняється в особливому світі, де час і простір втрачають своє звичайне значення. Кожен крок героя – це танець на межі життя та смерті, таємнича подорож у світі, де реальність переплітається з фантазією.

Мова та стиль Винничука в «Танго смерті» дуже образна та насичена символікою. Автор використовує мовні засоби для створення атмосфери загадковості та таємничості, що поглиблює враження від читання.

Роман «Танго смерті» може викликати різні тлумачення та реакції в читачів, оскільки він виходить за межі традиційних літературних конвенцій і викликає до обговорення глибоких філософських питань.

У запальному вступі свого роману, Юрій Винничук залишає читача зануреним у власний світ непересічних пригод та таємниць. Поділитися цими враженнями з його відвідань бібліотеки імені Стефаніка стає важливою частиною літературного полотна.

Щоразу, коли крокуючи порожніми коридорами книжкового сховища, автор вгледжується у вигляд старого архіваріуса, відчувається запах старовинних літописів та відбиток часу на випуклих полицях. Архіваріус стає живою легендою, яка приручила час та стала охоронцем безцінних історій.

Таємничий образ старця вражає своєю глибиною та загадковістю, мов відзеркалює всю історію, збережену у книгах бібліотеки. Його мудрі очі, мовляв, знають кожну літеру. І таким чином, кожна зустріч з архіваріусом стає подорожжю у глибини історії, сповненою відчуттями загадковості та захоплення. Бібліотека перетворюється на лабіринт часу, а архіваріус – на провідника у світ, де кожна сторінка – це відкриття, а кожен шепіт книг – це спогади минулого.

Ця історія розпочалася в старовинній бібліотеці ім. Стефаніка, де Юрій Винничук регулярно шукав знання. З кожним візитом, йому на шляху траплявся старий архіваріус — образ мудрості та таємничості, який зберігав у своїх руках ключі до книжкового світу.

В один із звичайних днів, коли Винничук знову прийшов у бібліотеку, він помітив, що старий архіваріус спостерігає за ним. Його глибокі очі, які могли розкрити всі таємниці світу, вразили Юрія. Одного разу, коли той вже вирішив взяти книгу з полиці, архіваріус звернувся до нього.

Він запропонував написати історію про євреїв у Львові. Винничук погодився, але не знав, що саме чекає на нього. Відтоді пройшло багато часу, перш ніж Юрій засів до написання. Він довго вагався, обмірковував і обстежував історичні матеріали. Проте той старий архіваріус завжди був поруч, надихаючи його та нагадуючи про важливість розповіді про минуле.

Та робота стала не лише історією, а й подорожжю у світ таємниць, відкриття якого зробило внесок у вічний обіг знань.

Той день, коли він випадково натрапив на тему «танго смерті», став вирішальним у творчому житті Юрія Винничука. Його душу зачепило це непересічне явище, коли єврейські музиканти грали це танго, ступаючи останньою дорогою в своєму житті.

Кожна нота, кожен акорд танго ставали своєрідним відображенням суті життя та смерті. Мелодія несла в собі вагу минулого і надію на майбутнє, але в той же час, мить перед важливим рішенням, вона проливала світло на останній етап життєвого шляху.

Це «танго смерті» вирізнялося особливою силою та глибиною, яка залишалася в душі Юрія. Його враження від цього зорієнтували його творчі запитання на віддзеркалення життєвих тем у своїх роботах.

Від того часу тема «танго смерті» стала не просто ідеєю для роману, але ключем до розуміння глибоких аспектів існування, музика якого лунала не лише в нотах, а й у серці кожного, хто звертав увагу на цей потужний момент. З кожним словом роману, Винничук намагався передати той неповторний дух «танго смерті» та подарувати читачам можливість відчувати його тонкі вібрації на власній душі.

Вистава «Танго смерті» утримує напружену драматургію протягом усього виступу, але важливою темою в ній є неперервна присутність бібліотеки. Ця ідея невід'ємно пов'язана із загадковою фігурою, яка її надихнула та визначила напрямок в її створенні.

У кулісах творчого процесу режисер та художник вирішили, що бібліотека стане символічним елементом, не лише зберігаючи книги, але й містячи

таємниці та історії. Вона визначає та доповнює ключові моменти вистави, розкриваючи глибину почуттів і думок персонажів.

Бібліотека стає метафорою для зберігання не лише книг, але й людські долі, і в її особливій аурі виявляється справжній секрет вистави. Вона віддзеркалює різноманітність життєвих шляхів, які перетинаються на сцені, розкриваючи неймовірну глибину персональних почуттів.

Історія мелодії смерті стала для Юрія Винничука не лише інтригуючою темою, а й музою, яка вела його через глибини людських почуттів та історичних перипетій. Роман віддзеркалює його враження, дослідження та внутрішні пошуки, що стали важливою частиною його творчого процесу.

Таким чином, «Танго смерті» - це не лише роман, але й творчий шлях, на якому Винничук зламав стереотипи та створив світ, який вражає своєю глибиною, символізмом та мистецькою майстерністю.

1.3. Тема та ідея роману

Пам'ять, ніби невичерпний резервуар досвіду та історії, надає нам можливість сприймати світ і розуміти себе у вигляді продовження попередніх поколінь. Вистава, створена Юрієм Винничуком, глибоко поринає у цю тему, витягаючи на поверхню складний сплетіння часових вимірів і зв'язків між пам'яттю, минулим і майбутнім.

У варіанті Винничука, життя у інших тілах стає метафорою для того, як пам'ять та спогади переходять від покоління до покоління. Вистава вказує на те, що відсутність зв'язку з минулим призводить до відсутності майбутнього. Кожен персонаж, який «живе у іншому тілі», стає частиною невмирущої ланки спадкоємців, де пам'ять та історія переносяться через покоління.

Вистава вчить нас цінувати та передавати цю неловиму нитку пам'яті, бо вона є не лише свідком минулого, але й магістраллю, яка веде до розкриття нових можливостей у майбутньому. Винничук вбирає у себе відповідальність за спадкоємство і робить наголос на тому, що лише через збереження пам'яті можна забезпечити наступним поколінням не тільки свою ідентичність, але і шлях до нових досягнень.

Таким чином, у варіанті Винничука пам'ять виступає як місто, яке буде майбутнє, де кожен з нас — тимчасовий мешканець, що додає свій внесок до багатогранної мозаїки історії.

Пам'ять – це не просто зв'язок із минулим, а справжній компас, який вказує шлях вперед. У вогні подій минулого ми шукаємо відповіді на питання, що допомагають нам зрозуміти себе та світ. Справа не лише в тому, що пам'ять дозволяє нам відзначити події, але й у тому, що вона дає можливість нам впроваджувати у своє життя вивчені уроки.

Хлопці, зіткнувшись із загадкою смерті своїх батьків на війні, намагаються проникнути у пласт спогадів та відчутти їхні мотивації. Знайти відповіді на питання «Чому вони пішли і померли?» лише посилює їхнє прагнення зрозуміти, навіщо було віддано життя. Пам'ять про їхніх батьків стає для них якимось священним розкривачем, що допомагає виявити глибокий зміст і сенс їхнього життя.

За допомогою пам'яті хлопці відкривають не лише історію своєї сім'ї, але й глибше розуміють себе. Пам'ять робить їхнє життя значущим, допомагаючи їм покладатися на засвоєні життєві цінності та переймати на себе відповідальність за майбутнє.

Таким чином, пам'ять про батьків вказує не лише на трагічний розлуч із минулим, але і на невичерпну силу, яка спонукає нас до зростання та пристосування. У ній таїться великий потенціал для розвитку і змін, адже вона визначає наш курс вперед, дозволяючи нам зростати на основі вивчених уроків та вдосконалювати своє життя.

Головний витривожений психологічний момент для Ореста у романі - це невідомість та біль від питання, чому його тато вирішив покинути його. Це важливий пункт, який постійно турбує його свідомість і ставить під сумнів власну вартість. Усвідомлення та розуміння цього питання займає ключове місце в його внутрішньому світі.

Протягом роману Орест стикається з різними труднощами та випробуваннями, і в кінці виявляється, що він допускає той самий вибір, що й його батьки. Рішення, яке він приймає, може бути важким, але для нього воно набуває великого значення через розуміння, що він наслідує своїх батьків. У фінальному акті роману, у Ореста відбувається важливий поворот. Йому стає зрозуміло чому так сталося з татом, і обирає своє майбутнє так само, як його батько обрав колись. Загибель для нього стає своєрідним актом відданості принципам та важливим висновком, що це було для нього справжньою ціною вибору. Таким чином, взаємозв'язок з батьківським вибором та рішенням призводить до невідворотних наслідків, підкреслюючи тему самопожертви та важливості розуміння свого місця в сімейній історії.

Основна ідея полягає в тому, що зв'язок поколінь стає ключем до розуміння самого себе та формування майбутнього. Збагачуючи свідомість минулим, людина знаходить відповіді на питання, які стосуються її власного існування та місця у світі.

Усвідомлення історії та традицій, які визначали попередні покоління, дозволяє краще розуміти себе. Це як ключ, який розкриває двері до власного «я» та відкриває можливості для творення власного майбутнього. Людина, яка здатна сприймати та осмислювати минуле, має можливість творити свій власний шлях вперед, стаючи архітектором свого власного майбутнього. Навпаки, невідомість минулого може призвести до того, що людина відчувається втраченою в сучасності та невпевненою в майбутньому. Без з'єднання з коріннями і без розуміння того, як попередні покоління вплинули на її існування, вона може випадково творити світ, який не відображає її справжніх цінностей та ідентичності. Таким чином, зберігаючи зв'язок з минулим, людина стає справжнім творцем свого майбутнього, а розуміння коренів визначає її самопрояв та розвиток у сучасному світі.

Тема життя і смерті, яка пронизує кожну сцену вистави, стає осередком досліджень та роздумів героїв. Ці поняття вирують на сцені, взаємодіючи та створюючи унікальний музично-театральний ландшафт. Саме в цій неперевершеній драмі, життя представлено як складне і красиве явище, а смерть розглядається як непередбачуване, але невід'ємне завершення цього шляху. Герої, розділені між своїм існуванням і неухильним плином часу, роблять спроби розкрити та осмислити те, що лежить за границями видимого світу.

У першій половині вистави дослідження смерті виявляється природнім процесом, в якому герої спостерігають за тим, як їхні власні життєві історії переплітаються з невідомим. Це подорож у світ таємничості, де смерть розглядається як необхідний етап життєвого циклу, відокремлення від якого веде до нового стану існування. Таким чином, тема життя і смерті є не лише елементом сюжету, але і глибоким філософським вивченням природи буття, надаючи глядачам можливість відчути весь процес цього вічного циклу.

На прикладі апельцинера, який був живою істотою, вистава «Танго смерті» передає складні емоційні та філософські взаємозв'язки життя та смерті. Апельцинер, що боїться власної загибелі, відображає людський страх перед невідомим, а його реакція на звуки сварки бабці стає важливим моментом в його внутрішньому світі.

Відчуття, що репетиція смерті може зменшити страх перед сном, вказує на те, як ритуали та підготовка можуть впливати на наше відношення до невідомого. Сцена, де апельцинер вмирає, стає символом життя, яке несе в собі невідомість, але водночас і прекрасні можливості.

Для бабці, яка відчуває себе часткою театрального процесу, робота і акт театралізації виступають важливими аспектами її життя. Вона прагне відчути сенс і цінність свого існування, розкриваючи свою внутрішню потребу в участі в театральних подіях. Мовчання, яке вона обирає в процесі, стає виразом її внутрішнього світу, а голосіння, що стає тишею, надає цьому моменту особливого символізму та загадковості. Через такі образи та дії вистава вкладає в глядачів глибокий роздум про природу життя, його крайнощі та емоційну глибину.

У вищезгаданій сцені з роману «Танго смерті» Юрія Винничука, автор використовує мотив самогубства через нещасливе кохання, щоб дослідити тему трагічної любові та занурити читача в світ емоційних турбуленцій героїв. У похоронному бюро, де розгортаються події, Орест уявляє смерть як щось таємниче та надприродне. Його романтичний підхід до цього темного аспекту життя відображає його власні внутрішні роздуми та конфлікти. Це викликає у читача відчуття драматизму та трагедії, а також висловлює важливі теми у сучасному світі, пов'язані з емоційним станом та складними міжособистісними відносинами.

У другій дії роману «Танго смерті» Юрія Винничука вибухає хвилююча нестабільність подій, яка видається абсурдною та аномальною. Автор враховує соціально-політичний контекст свого часу, зокрема режим рашистського нацизму, трагедію польських офіцерів, та жахливі події в тюрмі на Лонцького. Все це створює темний та моторошний фон для подій другої дії. У цьому відділі роману автор досліджує несправедливість та безглуздя воєнних конфліктів, а також негідність людської природи. Жахливі події, які відбуваються, включають знищення гето та переслідування, які створюють картину безнадійності та страждань. Ця частина роману є важливим коментарем до історії та світового порядку, а також викликає читача до роздумів про природу конфліктів, аморальність влади та необхідність мирного співжиття.

Дослідження смерті у романі «Танго смерті» виявляється багатоаспектним, з особливим натяком на різноманітні аспекти людського існування. Із другого ракурсу, автор аналізує не лише сам факт смерті, а й те, що визначає справжню цінність життя.

Батьки та хлопці в романі принципово відмовляються приймати неволю і обирають смерть, розглядаючи її як вираз свободи та відсутність рабства. Для них життя в тюрмі або під контролем ворогів стало неприйнятним, і вони віддають перевагу саморозриву, щоб не зазнавати поневіри та втрати гідності. Таким чином, через обрану ними дорогу, вони наголошують на тому, що для них свобода і самостійність є безцінними, навіть якщо це означає відмову від самого життя. Автор вчить читача роздумувати про справжню цінність і ціль життя, а також ставить під сумнів загальноприйнятий взірць міркувань про смерть та її взаємозв'язок із свободою.

У романі «Танго смерті», Юрій Винничук звертається до теми життя, яке перетинається з пам'яттю та переродженням через музичну формулу танго смерті. За його концепцією, життя не припиняється після смерті, а продовжується в пам'яті наступних поколінь. Автор висвітлює ідею, що спогади про минуле можуть бути передані через музичні форми, зокрема, через мелодію танго смерті. Ця мелодія стає символом не лише смерті, а й переродження, де кожне покоління може відчувати спадок попередніх і відтворити його в нових умовах. Таким чином, в розгорнутому варіанті тема життя, пам'яті та переродження розкривається через призму танго смерті, вказуючи на те, що наша спільна мелодія пам'яті об'єднує нас із минулим, надаючи життю новий зміст та визначаючи його неперервність у свідомості тих, хто прийде після нас.

«Культурне спілкування як засіб без війни» стає надзадачею, де ключовою ідеєю є твердження, що культурна взаємодія може відігравати важливу роль у запобіганні конфліктів та війн. Відмітимо, що у світі, де кожна людина неповторна і має свої особливості, культурне спілкування може стати могутнім інструментом сприяння мирному взаєморозумінню. Будучи культурно освіченими та відкритими до різноманітності, люди здатні більше розуміти та поважати один одного. Культурне спілкування, в цьому контексті, визначається як обмін ідеями, традиціями, мовами та мистецтвом між різними культурами.

У своєму розгорнутому вигляді тема надає простір для дослідження різноманітних аспектів культурної взаємодії: від вивчення мов і традицій до розуміння різних форм мистецтва. Це виражає переконання, що культурне спілкування допомагає розвивати загальний культурний рівень, піднімає толерантність та створює сприятливі умови для уникнення конфліктів.

Отже, культурне спілкування, розглянуте як інструмент миру, не лише сприяє уникненню війн, але також збагачує наше сприйняття світу та сприяє

будівництву глобального суспільства, що ґрунтується на взаєморозумінні та повазі до культурної різноманітності.

Пам'ять, як основний зв'язок між минулим і майбутнім, стає фундаментальним елементом, що визначає наше сприйняття світу та власної ідентичності. Ця тема дозволяє досліджувати, як пам'ять впливає на наше розуміння минулого і формує наші очікування від майбутнього.

Зазвичай розглядається, що пам'ять є важливим компонентом нашого існування, який дозволяє нам утримувати інформацію про минуле. Однак тема дозволяє розглядати пам'ять як не просто зберігач фактів, але й як фільтр, через який ми сприймаємо світ. Відтак, між пам'яттю та нашим розумінням минулого виникає невід'ємна взаємодія.

Дослідження пам'яті як зв'язку між минулим і майбутнім включає в себе аналіз того, як наші спогади, переживання і враження впливають на наше вирішення та плани на майбутнє. Також можна розглядати пам'ять як культурний феномен, який формує колективне свідоме суспільства та визначає його цінності.

В процесі розтягування тексту можна підкреслити, що пам'ять не лише з'єднує нас із минулим, але й визначає, як ми будемо жити у майбутньому. Вона стає своєрідним містком між часами, що допомагає нам навчатися над помилками, зберігати цінні уроки та забезпечувати наш емоційний зв'язок з історією.

Історія, побудована на протиставленні життя і смерті, відкриває перед читачем безпосередню динаміку людського існування. Суперечливий характер цих понять визначає глибокий філософський зміст оповіді, зачіпаючи основні питання про сенс життя і його природу. Життя і смерть, суперечливі явища, що завжди були об'єктом уваги філософії та мистецтва, стають фокусом історії. Питання про те, що таке життя і смерть, їхні взаємозв'язки та взаємовплив, є центральним для розуміння глибинних аспектів людського існування.

Усі ми стикаємося з парадоксами: що таке справжнє життя, і чи може смерть визначити його сенс? Історія дозволяє глядачеві відчути цей внутрішній конфлікт, розкриваючи різноманітні персональні долі, які стикаються з цим питанням.

Важливо враховувати, що життя та смерть можуть взаємодіяти та визначати одне одного. Іноді саме в усвідомленні необхідності смерті ми знаходимо

сєнс у житті, або навпаки, в процесі життя виникає прагнення зберегти його сєнс попри неминучу смерть.

Важким може бути вивчення та розкриття кожного персонажа, його унікального відношення до цих філософських аспектів, роблячи оповідь насиченою емоційною глибиною та психологічним напруженням.

Тема пам'яті являє собою невичерпне джерело вивчення та рефлексії над тим, як минуле впливає на наше сучасне буття і формує майбутнє. У своєму творі автор постає перед завданням розкрити не лише механічний процес запам'ятовування, але й глибокий зміст, який несе із собою кожен епізод минулого.

Пам'ять, як ключ до розуміння, відкриває двері до тих часів, коли кожен подія визначала подальший хід подій. Спогади стають плетивом часу, переплетеним нитками емоцій і вражень. Історії, зафіксовані в пам'яті, стають не лише частиною культурної спадщини, а й підґрунтям для формування особистої ідентичності.

Важливо враховувати, що пам'ять може бути як джерелом натхнення, так і джерелом болю. Стежачи за долею персонажів, читач занурюється в світ їхніх спогадів, відчуваючи пластичність часу і його вплив на події.

Пам'ять, як ідея, спонукає до дослідження, часто стаючи основною темою для філософських роздумів та внутрішніх конфліктів героїв. Її розгортання може бути порівняне з розкриттям книги, де кожна сторінка – це новий шар знань і вражень.

Висхідна подія, що відбулася у житті столітнього Мількера, розкриває перед нами трагічну, але водночас символічну ситуацію. Він, як безрукий скрипаль, пройшов життєвий шлях, але його особливі навички, його мистецтво не знайшли продовження в майбутньому через відсутність учнів, які взяли б на себе спадок цієї величної мелодії.

У цьому моменті можна бачити смуток і самотність великого музиканта, який усвідомлює, що його талант може втратити свій відбиток в часі. Йому стає відомо, що його давно вивчена мелодія залишиться з ним і не знайде свого продовження. Поза фізичним обмеженням у вигляді віку та безрукості, Мількер переживає ще й емоційне занурення у свою творчість, відчуваючи, що його талант залишається не переданим. Його життя і його мистецтво зливаються в метафоричний вимір, де мелодія стає символом його душі, неспроможною знайти спадкоємця.

Завязка історії привносить свіжий погляд в життя старого Мількера, який вже відчував, як його пам'ять починає закриватися від давньої участі. Поява учениці стає несподіванкою, що пробуджує забуті звуки його минулого. Її присутність як ключ, що відчиняє двері до покинутих коридорів його пам'яті.

З кожним листом, який учениця подає йому, відбувається відновлення втрачених фрагментів. Вчитель зачитує висвітлені в щоденнику Ореста рядки, дозволяючи цим звукам прокладати собі дорогу до серця і свідомості. Це взаємодія слів, думок та спогадів стає мостом між двома поколіннями, що дозволяє обоє героям знову відчувати силу та красу тієї самої мелодії.

Учитель, розкриваючи світ щоденника, допомагає учениці не лише з'єднатися з минулим Ореста, а й знайти своє власне місце в цьому унікальному музичному спадку. Взаємодія між ними розкриває нові шари історії, створюючи потужний звуковий пейзаж, що зберігається в пам'яті обох героїв.

У цьому творі немає одного центрального персонажа, навколо якого крутиться історія. Замість цього, оповідь розгортається як складна мозаїка, в якій об'єднуються різні пазли та фрагменти. Ця ідея аналогічна конструкції машини часу та пам'яті, де кожен елемент виступає як часточка історії.

Декор цього літературного твору виступає як велика машина часу, відкриваючи спочатку пазли і фрагменти міста. Події, що відбуваються, розкривають фрагменти історій різних персонажів та місць, створюючи унікальну картину. Літературний декор є не лише прикрасою, але і інструментом, що розгадує складну павутину життєвих історій та переплітає їх у великий таємничий ланцюг часу.

Під час читання роману відчувається мозаїка, що виробляється з пазлів різних кольорів та форм. Відновлення цієї мозаїки стає невід'ємною частиною подорожі крізь історії людей та місця. І кожен фрагмент додає свою унікальну ноту до загальної симфонії.

Юрій Винничук створив роман «Танго смерті» з метою дослідження та висловлення глибоких філософських і емоційних аспектів, пов'язаних із життям та смертю. Роман є спробою розкрити та проаналізувати тему смерті, а також її взаємозв'язок із життям.

Головна ідея «Танго смерті» полягає в тому, щоб спонукати читача роздумувати про природу існування, вартість життя, та відношення до

смерті. Тема танго в романі може символізувати танець зі смерттю, а музика може бути метафорою для різних вимірів людського існування.

Створюючи «Танго смерті», Винничук може також висловлювати свої власні думки та переживання стосовно цих тем, а також взаємодіяти з читачем через майстерну гру словом та образами. Такий підхід дозволяє авторові виразити глибокі роздуми про життя та його непередбачуваність через призму художньої форми роману.

Розділ II

ІНСЦЕНІЗАЦІЯ РОМАНУ «ТАНГО СМЕРТІ»

2.1. Постановка «Танго смерті» в режисурі У.Мороз та Я.Титаренко.

Театр Ляльок - це особлива форма театрального мистецтва, в якій персонажі не втілюються одним лише актором, а стають результатом спільної праці декількох творчих особистостей. Театр володіє унікальністю через те, що один актор відповідає за гру драматичного персонажа, тоді як інші артисти взаємодіють із ляльками, які стають перформативними об'єктами, що потребують оживлення.

Перформативний об'єкт у театрі Ляльок - це не лише безжиттєвий атрибут, але й надточений інструмент, який потребує вмільості і творчого підходу для надання йому життєвості та вираження емоцій. Основна ідея полягає в тому, щоб дати об'єктам сцени своєрідний характер та взаємодію, створюючи таким чином враження анімації.

Театр ляльок включає в себе інноваційні та захопливі елементи, і перформативний об'єкт у цьому контексті може бути визначений як рухомий чи маніпульований об'єкт, який призначений для використання в театральних виставах з ляльками. Це може бути не лише сама лялька, але і різноманітні реквізити, декорації, костюми, які беруть участь у виконанні вистави та взаємодіють з персонажами лялькового театру. Наведу кілька аспектів, що визначають перформативний об'єкт у театрі ляльок:

1)Ляльки:

Маріонетки: Керовані нитками ляльки, які дозволяють втілити рухи та емоції персонажів.

Рукавичкові ляльки: Ляльки, які надіваються на руку актора, що дозволяє йому керувати рухами ляльки.

Реквізити:

Мініатюрні об'єкти: Предмети, які можуть взаємодіяти з ляльками, розширюючи можливості вистави та створюючи віртуальний світ.

Костюми: Спеціально розроблені костюми для ляльок та акторів, які допомагають створювати унікальний образ та виражати характер персонажа.

Мініатюрні сцени: Спеціально створені мініатюрні сцени або локації, що служать фоном для вистави та створюють атмосферу.

Акcesуари:

Малі предмети: Такі як посуд, інструменти, прикраси, що можуть бути використані ляльками під час вистави.

Технічні Засоби:

Тіньова та світлова техніка: Засоби, які допомагають створити ефекти світла та тіні для підсилення драматургії вистави.

У театрі ляльок перформативні об'єкти є важливим елементом, який додає глибину, виразність та емоційність до представлення. Вони допомагають створити артистичний образ та розширюють межі можливостей театрального виразу.

Головний актор виступає у ролі драматичного персонажа, тоді як інші учасники творчої групи, обіймаючи різні фахи, взаємодіють, щоб надати лялькам життєвість. Важливо відзначити, що цей колективний підхід передбачає різні аспекти роботи - від пластичної партитури до голосового виконання.

Кожен з акторів, працюючи над оживленням, розглядається як митець, що інтегрується у концепцію художника та режисера. Пластика виступає важливим елементом, виражаючи в собі якісь риси та рухи, які характерні для людини, але при цьому варто враховувати, що вона є умовною та розподіляється між акторами.

У цьому творчому процесі можна виділити роль хореографа, який координує пластичні аспекти представлення. Ляльковий режисер Яна Титаренко, спрямовується винятково на взаємодію з ляльками, в той час як драматичний режисер, подібно до Уляни, надає перевагу вираженню драматургії. Кожен з них вносить свій власний унікальний внесок, фокусуючись на власній специфіці та завданнях, що додає багатовимірність та глибину театру Ляльок.

Існують різниці між режисерами драматичного театру та театру ляльок у зв'язку з особливостями жанру, техніками, специфікою акторської гри та використанням ляльок. Ось деякі ключові аспекти, які відрізняють цих режисерів:

Техніка та Стиль Гри:

- Драматичний театр: Режисер драматичного театру працює з живими акторами, які використовують своє тіло, голос і емоції для передачі персонажів та сюжету. Акцент робиться на акторській майстерності та виразності мови.
- Театр ляльок: У театрі ляльок режисер спрямовує акторську гру через рухомі ляльки. Це може включати в себе різні техніки, такі як маріонетка, рукавичка, тіньовий театр. Актори, які використовують ляльки, можуть взаємодіяти з ними та робити це так, щоб ляльки ставали часткою живої вистави.

Мистецтво та Сценографія:

Драматичний театр: режисер драматичного театру спрямовує акцент на мовні та фізичні аспекти гри акторів, а також вибір сценарію та сценографії, що допомагає передати сюжет.

Театр ляльок: тут режисер також враховує вибір ляльок, їхні стилі та характери, розробляє концепцію гри, де ляльки стають активними учасниками вистави. Сценографія враховує специфіку використання ляльок на сцені.

Специфіка Вираження Емоцій:

Драматичний театр: емоції передаються через міміку, жести, голосові варіації та інші природні засоби вираження акторів.

Театр ляльок: акторські емоції виражаються через рухи ляльок, їхні вирази та інші характеристики. Це може вимагати особливих навичок від акторів та режисера для того, щоб лялька передавала емоції виразно.

Інтерація із Глядачами:

- Драматичний театр: інтерація може відбуватися через безпосередній контакт акторів з глядачами, розміщення сцени та використання простору.
- Театр ляльок: глядачі спостерігають за виставою, де ляльки взаємодіють між собою або з акторами, іноді відчувачи величезну відстань від реального світу.

Обидва види театру мають свою унікальну специфіку, і режисери в кожному з них стикаються із завданнями, які визначаються особливостями жанру та мистецтвом акторської гри.

Історія чотирьох хлопців органічно вибудована на фундаменті особливої дружби, що ґрунтується на спільній втраті їхніх батьків. Запорукою цього непересічного зв'язку стало те, що їхні матері познайомились на похороні своїх чоловіків. Спільний біль та траур стали основою, через яку вони, час від часу, перетинали свої шляхи. Це взаємодія привела до невимушених спілкувань між дітьми, які визначили своєрідну теплоту та взаєморозуміння в їхньому колективному досвіді втрати.

Орест, один із цих хлопців, виступає як центральний персонаж в цій драматичній сюжетній лінії. Його характер витканий через призму цікавості та дослідницького підходу до теми смерті. Орест стає своєрідним дослідником, розглядаючи що таке смерть, чому вона появляється і які обставини формують цей неодмінний аспект життя. Захопленням цією темою він демонструє не тільки свою інтелектуальну цікавість, але й особисту біль, пов'язану із втратою батька. Йому доречно прагнути зрозуміти, що таке смерть, і як ця загадкова реальність формується в різних контекстах. Його подорож в світ розуміння та самопізнання стає ключовим елементом в сюжеті та призводить до глибокого емоційного звороту в історії.

Перша актова частина вистави присвячена ретельному аналізу смерті самогубців. Ми вивчаємо цей трагічний акт як феномен, розглядаючи його у різних контекстах та розуміючи, як він впливає на суспільство та індивідуальні долі. Змістовно і глибоко ми поринаємо в світ самогубств, розглядаючи його фактори та наслідки, щоб розкрити та розуміти цей важливий аспект смерті.

Другий акт висвітлює колективні смерті, незалежно від їхнього прояву — чи то випадкові, чи політичні. Орест, головний персонаж, залишається завжди там, де присутня тінь смерті. Його аналітичний підхід базується на

особистому досвіді — смерть його батька, який віддав життя за країну, використовуючи метод патріотизму. Тема смерті та патріотизму відіграє важливу роль у його житті та дослідженнях.

Важливим елементом їхнього спільного досвіду є відсутність чоловіків та присутність тільки матерів у вихованні хлопців. Вони зростають під пильними поглядами своїх матерів, що формує їхні погляди на світ і стосунки. Задавшись питанням, що означає бути сином лише матері, ми вглиблюємося в психологію та соціокультурні аспекти їхнього існування у сирітстві.

В кризових ситуаціях, таких як війна, виявляється, що ці хлопці, залишаючись вірні своїм переконанням і спадкоємцями трагічної втрати, діють аналогічно своїм батькам. Вони вчиняють так само, визначаючи свої дії та вчинки через призму патріотизму, як засвідчене в житті їхніх загиблих батьків. Це віддзеркалює важливі питання про вплив сімейного виховання на формування особистості та вибору життєвого шляху в умовах важкого емоційного та соціального навантаження.

Щодо матерів, вони виявляють чітку обізнаність і пильність, передчуваючи надходження воєнного протиріччя у Львові. Розуміючи, що їхні чоловіки виступають як партизани, вони виявляють надзвичайну обережність, враховуючи не тільки фізичні ризики, але й інтелектуально інтегруються у політичних питаннях. Ця інтеграція стає ключовою для їхнього виживання та розуміння важливості політичних реалій у тяжкі часи війни.

Тут можна провести паралель з сучасністю, де жінки, які виховують своїх дітей та розуміють, що війна не завершиться негайно, стають надзвичайно обізнаними та розважливими. Вони, подібно до матерів у виставі, є інтегрованими у своїй області, виявляючи розуміння складнощів політичного ландшафту.

Варіант танцю, що передає війну за війною, підсилює враження від надзвичайно важкого завдання материнства. З одного боку, це підвищує навантаження на опікунство, де вони зобов'язані захищати та дбати про своїх дітей, а з іншого боку, це виховання справжніх чоловіків, яке вимагає від них визрівання та готовності приймати важливі рішення в умовах невизначеності та труднощів воєнного часу. Це виховання стає важливим компонентом формування сильної та витривалої молоді, яка може стати основою для відновлення суспільства після війни.

Цей текст об'єднує різні аспекти, які можна визначити як політично-історичні, біографічні, а також абсолютно містичні. Наявність такої різноманітності вказує на те, що розглядається широкий спектр тем і жанрів у рамках даного тексту.

Цей роман має великий обсяг інформації, що у театрі завжди створює труднощі через необхідність відбору головної лінії, яка триматиме увагу глядачів протягом усієї вистави. Але навіть усередині обраної лінії, театр не може відтворити всі деталі та розмаїття роману. Інценізація виглядає інакше, ніж текст роману, і додає ще одну динаміку до історії та персонажів.

Зокрема, коли йдеться про Мілю та Конопельку, варто відзначити їх міфічний характер, який переплітається з атмосферою містичності. Їхні персонажі не такі, як звичайні люди; вони володіють шармом і навколишньою аурую загадковості. Сцени, в яких вони з'являються, надають робітникам театру величезний простір для творчого експерименту, оскільки Міля та Конопелька є більше, ніж просто життєві персонажі.

У випадку Міли, її виконання в театрі ляльок викликає складні виклики, оскільки її тіло поділене на окремі частини, а пластична партитура, голосова та акторська гра вимагають координації трьох акторок. Такий підхід створює постійну інтригу і трансформацію в образі Міли, викликаючи певний вражаючий ефект.

Автор Винничук докладно розповідає про аромат та смак у виставі, використовуючи його для створення атмосфери на сцені. Наприклад, сцена на ринку розрахована на те, щоб актори розповсюджували аромат кави серед глядачів, щоб створити враження натуральності та реалізму.

Коли йдеться про Конопельку, її містичний характер виражається у її дивацтві та грі. Героїня переходить від ексцентричності до різноманітної манери гри. За рішенням режисера, обидві героїні, Міля та Конопелька, подібні за відчуттям дивакуватості та вабливості, але водночас існує елемент мудрості в їхньому вигляді та поведінці.

Цей роман вражає своїм глибоким та обширним змістом. Він поділений на дві паралельні лінії, що розкривають дві різні епохи - сучасний світ (який складає значну частину твору) та фрагменти спогадів, що представляють пам'ять персонажів. Величезний розмір та важливість обох ліній створюють унікальну динаміку в сюжеті. Основна ідея книги полягає в страху розкриття таємничого коду. Герої уникають цього, оскільки відкриття пам'яті призведе до відновлення всіх злочинів та розкриття темної системи, завдяки цьому

таємному танго-коду. КГБ постійно переслідувало героя, оскільки він володів цим кодом та утримував його в секреті. Головною їхньою метою було захопити цей код, здійснювати контроль над процесом пам'яті. Ця метафора стає символом важливості збереження пам'яті про своїх предків. Завдяки цьому коду люди можуть пам'ятати свої корені, стаючи завдяки йому сильними та ворожеозброєними.

Зусиллями затемнювання пам'яті вони намагалися приховати від людей їхні злочини. У такому випадку відбувся відбір історій, які мали бути показані. У книзі Ярош перевтілюється в Ореста, а кожен персонаж знаходить свого аналога в сучасному світі. Другий акт вистави, натхненний романом, вигаданий на основі його мотивів, щоб розширити та урізноманітнити тематику твору.

Цей роман, що розглядається, вражає своєю складною структурою, де відсутній центральний персонаж, навколо якого розгортається історія. Замість цього, в ньому вибудовано мозаїку, що відображає ідеї машини часу та пам'яті. Ця конструкція, або декор, на початку розкриває пазли та фрагменти міста, історій, та різних персонажів.

Вже з самого початку чохла у виставі виступають як капсули пам'яті, де ми спостерігаємо за деякими персонажами. Всі вони працюють руками лише в межах капелюха або книги. Тобто ляльки передають цілісну техніку, як у реальному житті. Також, деяких персонажів витягують із капсул, розкриваючи їх більше, але вони залишаються неповністю цілісними. Інса Кульчицька, художниця вистави, вдосконалила цю ідею, додаючи особливі елементи костюмам, намагаючись передати враження, що ці фігури наче завмерли, як ляльки, не маючи тотальної цілісності та живої тканини.

Концепція передачі часу і пам'яті реалізується через зупинку переміщення в часі, при якій пам'ять фіксує моменти. Наприклад, руки матері рухаються тільки від ліктя, оскільки вона була інтелігентною. Це вражаючий приклад того, як ми можемо пам'ятати певні речі, але не завжди точний вираз обличчя чи інші деталі.

Також, у виставі намагалися передати фрагменти пам'яті хлопчиків, де кожен предмет може слугувати описом певного етапу життя. Пластика ляльок визначається образом та характером, що відображається не лише у масці, але в скульптурі та кольорі. Образи персонажів вибрані з минулих часів і взяті з реальних образів людей того періоду. Таким чином, створюється враження

витагнутої у часі мозаїки, що об'єднує різні епохи та створює багатий та живописний художній вимір.

Художниця, народжена у Львові, виявила вражаючий талант передачі образів через розповідь. Вона взяла документи, образи Винничука та характеристики, калькуюючи їх на конкретних персонажів. Такі люди дійсно існували, жили та переживали Львів того часу. Вона намалювала замальовки, які одна після одної додають деталі до цього колажу. Деякі фрагменти були незначно доповнені, але все ж залишались вірними оригіналу, не відхиляючись від поданої ідеї.

Творчий процес включав використання досвіду Винничука, а також власного досвіду художниці. Так виникли усі ляльки та образи, включаючи символічне відтворення фашизму та радянських символів. Фашистська конструкція, яка множить і розкладається, слугувала метафорою системи, що починає крутитися та косити все на своєму шляху.

Вистава відображала театр ляльок як інструмент оживлення предметів. Фрагменти рук актора, які взаємодіють з фігурою, передавали відчуття оживлення. Коли ж ляльку повішали і дія не відбувалася, вона ставала метафорою смерті та безжиттєвого предмету, демонструючи вміле використання театру ляльок.

Образ вистави виглядає як машина часу, де час та пам'ять виступають ключовими темами. Машина часу, складена як скрипка з чотирма струнами, виражала ідею про те, що кожен фрагмент цієї скульптури – це частина Львова, яка має свою власну архітектоніку та гармонію. Кожен елемент, нагадуючи архітектурні деталі Львова, взаємодівав із скрипкою як символом пам'яті та машини часу.

Концепція «Танго смерті» має співвідношення до українського вертепу, який втілює в собі не лише релігійні сюжети, але і глибокий символізм, який виявляється через особливий ритм і взаємодію елементів вистави. Його існування можна розглядати через призму вертикального та горизонтального ритму, які створюють особливу динаміку його простору.

Вертикальний ритм представлений струнами, що вібрують в дії. Дотик смичка до струни не лише творить звук, але і визначає подальші витoki події. Розкривання полицок, подіум декорацій це власне кажучи, смички, які грають важливу роль у взаємодії акторів та простору.

У цьому театральному устрої важливим стає взаємодія музичних і сценічних елементів. Звук, який добувається від струн, стає витканим в акторську гру і персонажів. Сценографія, в свою чергу, подвоює дію музичної композиції, роблячи кожен акторський рух відтіненим звуком.

Третя частина вертепу, а саме небо, переносить нас на рівень символічних мрій дорослих. У цьому небесному просторі розгортаються розстріли, які символізують втрату життєвих надій. Небеса, як і мрії, можуть бути розстріляні в долині смерті, де весь момент розстрілу стає важкою трагедією. Звучання мелодії ідеально розшифровується на небі, що вказує на те, як долі та мелодії людей пов'язані навіть у вищих сферах.

Сценографічний конфлікт у виставі виникає із зіткненням двох протилежних сил: гармонії архітектури та існуючої гармонії чотирьох форм. В початковому стані вистави, ця гармонія визначається взаємодією чотирьох струн, які символізують чотири історії і долі хлопчиків.

Однак, існують обставини, які порушують цю гармонію. Контрдія представлена незграбними конструкціями у вигляді зірки та представників нацистського режиму, а також обслугою машини часу. Ці елементи руйнують існуючу гармонію та створюють конфлікт у виставі.

Контрдія в театральній виставі може допомагати створювати напруження, розширювати сюжет та надавати глядачеві більше можливостей для рефлексії та інтерпретації. Це може бути потужним інструментом для того, щоб зробити виставу цікавішою та багатшою на враження.

Світ, в якому існують хлопчики і самі струни, відтворює ідеалізований образ ідеального світу. Долі кожної струни взаємодіють із долею відповідного хлопчика, що стає своєрідним мікрокосмосом «Львова». Кожна струна стає мікросвітом, де розгортається історія конкретного хлопчика.

За допомогою цієї алегорії вистава вказує на те, що тільки спільно чотири струни, тобто чотири хлопчики, можуть створити гармонію. Вони стають макрокосмосом, моделлю для розуміння боротьби та спільного створення ідеального світу.

Мікрокосмос, що взятий за основу міста Львів, несе в собі не тільки історію конкретного місця, але й тугу, що передає історичний факт існування України в цілому. Цей образ стає символічним втіленням важливих макроцінностей, таких як життя, смерть та пам'ять.

Чотири стовпи, на яких ґрунтується мікрокосмос, можна розглядати як основні постулати, або ж дружбу, засновану на жертвовності. Саме на цих стовпах утримується невидима, але суттєва конструкція мікрокосмосу.

Одним з важливих викликів для персонажа є визначення мелодії як візуального образу. Виявилось, що в живому плані Мількер у сучасному світі не має здатності створювати «живу» музику. Його взаємодія з живою мелодією обмежується світом пам'яті, який стає його зв'язком між реальним світом та світом спогадів. Мелодія виступає в цьому контексті як елемент, що перетинає межу між живим та пам'яттю, зберігаючи в собі зв'язок між обома світами.

Чотири стовпи в цьому контексті виступають не тільки як конструктивні елементи, але й символічні знаки, що об'єднують небо та потойбіччя, створюючи гармонію. Ці чотири стовпи є не просто елементами вертепу, а й його душею, символізуючи зв'язок між двома світами - живим та загадковим.

Вони виступають як непорушний фундамент, на який спирається гармонія, яку необхідно зберігати. Коли ця гармонія порушується, з'являється перекося у небесах, що вказує на дисбаланс чи втрату рівноваги. Таким чином, чотири стовпи стають не лише архітектурним елементом, але й своєрідним оберегом, який допомагає утримувати гармонію між світами та зберігати спокій в цьому особливому символічному просторі вертепу.

2.2. Костюми та декорація вистави «Танго смерті»

Костюми виставляють персонажів на театральній сцені, надаючи їм життєвість і визначаючи їхні характери, соціальний статус та епоху. Вони вирішально важливі для створення атмосфери, додаючи глибину та реалізму сценарію. Крім того, костюми сприяють взаємодії з глядачами, розкриваючи додаткові аспекти сюжету і підтримуючи загальний враження від вистави.

У цьому театральному проєкті машина часу виконує ключову роль допоміжної обслуги. Метою для обдарованої художниці Інесси Кульчицької, було максимально детально дослідити і розкрити функціонування цієї машини часу, зосереджуючи увагу на головному артистичному об'єкті - ляльці. Для досягнення цієї мети було вирішено, що костюми кожного персонажа будуть повністю створені з тих самих елементів, що й декорації, зокрема архітектурних деталей міста. Кожен учасник вистави приймає на себе образ і силуети, які є характерними для

конкретного історичного періоду, з основною групою персонажів, які датуються 1930-ми роками. Такий підхід надає аутентичний і атмосферний характер для глядачів, переносячи їх у часовий контекст 30-х років.

У рамках вистави для максимального відтворення атмосфери того періоду було вирішено замінити застарілі лаштунки. Після їх прання кожна з них набула власного кольору і символіки, оскільки час та зношеність надали їм різний відтінок. З'явилися кольори чорного, сірого та темно-зеленого, кожен з яких несе свою темантику та важливість у контексті подій. Це стало особливо значущим під час приходу радянських військових, коли для львів'ян світ став сірим і надавав відтінок хаки. Шаровари, які були вдягнені на акторів, що відтворювали образи радянської армії, точно передавали силуети та забарвлення цього важкого історичного періоду.

У рамках сцени, де використовувалася декорація із золотим дощем, виникла можливість втілити фантазії Ореста. Враховуючи його поетичний характер, художниця зверталася до символіки та алегорій, зокрема, намагалася максимально передати міфічний образ «Данаї» через сцену поховального бюро.

Міф про Данаю — це захоплююча легенда з грецької міфології. Даная була дочкою Акрісія, царя Аргоса. Під впливом божественної магії Даная зійшла з пут та зустрілася з Зевсом у вигляді золотого дощу.

Від цього союзу у Данаї народилося дитя — Персей. Цей міф славиться своєю складністю та елементами романтики, представляючи справжнє божественне втручання.

У виставі, коли пані Торба представлена у труні, яка оточена квітами, спостерігається цікавий елемент — золоті крила ангелів, що майорять навколо протягом цього епізоду. Ця сцена відкриває глядачеві світ фантазії Ореста, де він взаємодіє з митцем унікальним чином.

Символічність золотих крил ангелів підкреслює естетичний аспект та надає сцені ефірності. Вони створюють атмосферу, де реальність і фантазія переплітаються, що характерно для творчого світу Ореста.

Ці деталі, такі як елементи золотих крил, є специфічними для художничого бачення світу і можуть залишитися непоміченими або неповністю зрозумілими для кожного глядача, оскільки вони виткані з контексту та внутрішньої символіки. Таким чином, це стає своєрідним таємним

елементом, доступним лише тим, хто знайомий із таємницями художньої творчості.

Однією з найфантастичніших ляльок, яку намагалася втілити в реальність художниця, була лялька Мілі. Це завдання виявилось вельми складним і цікавим в той же час. Основною трудностю у цьому пошуку було те, що Міля володіє двома пограничними станами:

1) Лялька Мілі знаходиться на межі між існуванням та фантазією, створюючи світ, який переплітає реальність та неможливість. Це викликає потребу виявити й втілити усі ті аспекти, які роблять її фантастичною та унікальною лялькою.

2) Лялька Мілі існує одночасно в двох станах — плоскому та об'ємному. Це створює виклик в переносі цієї подвійної природи на реальні матеріали та форми, намагаючись втілити у неї усю глибину та різноманіття свого існування.

Спроба відтворити ляльку Мілі виявилася неймовірною подорожжю в світ художньої творчості, де границі між реальністю та фантазією стираються, а художниця прагне передати всю унікальність та загадковість цього персонажа.

Ця творча експедиція висунула завдання, яке виглядає як справжня художня місія: максимально викликати в глядача непередбачуваний страх втрати людини за допомогою дуже ефектного й шокуючого способу. Для досягнення цієї мети у художниці виникла ідея створити образ людини у фрагментарному вигляді, який в кінці процесу буде суттєво розчленований.

Це передбачає використання елементів, які здатні докладно і вражаюче передати розчленованість та розпадання образу. Кожен етап роботи направлений на те, щоб викликати в глядача емоційний відгук, підсилюючи його враження від трагічного сценарію. Окремий фокус приділяється моменту, коли образ людини фрагментується в кінці, підсилюючи враження від непередбачуваного й страшного розвитку подій.

У цьому творчому процесі кожен елемент має своє важливе значення, допомагаючи створити вражаючий образ, який максимально виражає страх перед втратою людини шляхом несподіваного та візуально потужного методу.

В театрі ляльок, і, зокрема, у цій виставі, кожен образ взаємодіє із іншими, створюючи унікальний та не передбачуваний ансамбль. Це не просто

акторська гра чи рух ляльок, це інструмент що живе своїм власним життям, здатний трансформуватися і перетворюватися в будь-який момент.

Кожен образ несе в собі емоції і одночасно відкриває таємницю непередбачуваності. Це служить нагадуванням про те, що мистецтво та театр є живими формами вираження, і кожен момент може бути унікальним і несподіваним для глядача. Такий підхід вказує на те, що в мистецтві завжди є місце для власного тлумачення та розуміння.

2.3.Музика вистави «Танго смерті»

Вибір музики для вистави є важливим аспектом театрального виконання і може суттєво впливати на атмосферу, настрій та сприйняття глядачами. Музика може підсилити драматургію, створити емоційний фон, підкреслити сцени або взаємодіяти з діалогами та дією на сцені. Ось кілька аспектів, які слід врахувати при виборі музики для вистави:

Жанр та Епоха:

Залежно від теми та жанру вистави, може бути вибрано музичні композиції, що відповідають конкретному стилевому напрямку або епохі.

Синхронізація із Сценарієм:

Важливо, щоб музика гармоніювала з дією на сцені та підтримувала сценарій вистави. Моменти, де музика може зупинитися для найкращого враження.

Розвиток Сюжету:

Повинні бути музичні теми або мелодії, які відповідають розвитку сюжету.

Вибір Живої або Записаної Музики:

Це можливість використання живих виконань або працю з записаною музикою. Жива музика може надати виставі особливу енергію та аутентичність.

Темп та Ритм:

Вибір швидкості та ритму музики може впливати на темп вистави. Динамічна зміна темпу може надати додатковий ритм сценам.

Вибір музики - це творчий процес, що вимагає уважності до деталей та глибокого розуміння атмосфери вистави.

Створення музики для вистави «Танго смерті» було цілим творчим процесом, наповненим пошуками і експериментами. Режисер, здійснюючи пошук музиканта, який зможе створити відповідну атмосферу для вистави, переглядав різних композиторів. Спочатку виникла ідея замовити музику у Козаренка, композитора з міста Рівне.

І коли він представив свою готову мелодію, до якої вже виконав аранжування, виявилось, що ця музика була занадто активною і впливала на дію вистави, навіть емоційного навантаження. Усі члени творчого колективу виражали свою неприязнь до цієї музики. Тема життя і смерті, яка мала б відобразитися в музиці, вибухала надто енергійно, що не відповідало концепції вистави.

У пошуку ідеального саундтреку режисера Уляна Мороз звернулася до студентів, серед яких виявився Дмитро Микитин. Протягом однієї ночі вони створили перші дві теми життя і смерті. За наступний місяць Дмитро працював над всіма варіаціями, утілюючи в музиці різноманіття вистави.

Цікаво, що відгуки на музику були дуже позитивні, оскільки вона виходила дуже кінематографічно та ілюстративно відображала події вистави. Вона стала важливим елементом, який допоміг поглибити інтенсивність кожного епізоду та підкреслити його значущість.

Театральна музика у театрі ляльок відіграє надзвичайно важливу роль у створенні атмосфери, підкресленні емоцій та передачі настрою вистави. Вона є не тільки супроводом до подій на сцені, але і важливим елементом, що допомагає створити унікальний світ для глядачів.

У написання музики для вистави, композитор має завдання враховувати конкретні вимоги особливості сценарію, акторів та ляльок. Він повинен відчувати настрій, тему, епоху, а також емоційну динаміку кожного епізоду.

Театр ляльок може використовувати різноманітні жанри музики, від класичного до експериментального, відповідно до стилю вистави та її концепції. Музика може бути написана спеціально для вистави або використовувати вже існуючі композиції, які підходять за тематикою.

Таким чином, театральна музика у театрі є не лише супроводом, але і важливим елементом, що збагачує та підсилює враження від перегляду вистави.

Розділ III

РОБОТА НАД РОЛЛЮ: етапи та завдання

3.1. Застільний період

«Застільний період» є першим і дуже важливим кроком у підготовці до майбутньої вистави. Це фундаментальний етап, який визначає велику функцію взаєморозуміння між акторами та режисером. Поняття «застільний період» може займати багато часу, оскільки його мета полягає в детальному ознайомленні виконавців із літературою та фіксованим сценарієм.

Спочатку всі учасники творчої групи збираються для того, щоб ознайомитися із текстом; цей процес називається «читкою». Режисер пропонує акторам матеріал та розповідає про концепцію постановки та те, яке повідомлення він хоче передати глядачам. Читка матеріалу може відбуватися повністю або по епізодах, залежно від обраного режисером методу.

Під час цього процесу розглядаються ідея та тема п'єси, характеристика персонажів, основна сюжетна лінія, завдання ролей та художнє наповнення. Актори починають аналізувати текст та контекст, в якому розгортаються події, і з'ясовують інформацію про автора та його творчий внесок. Вони також розглядають обставини, в яких перебувають їх персонажі. Розібравшись у сюжеті, актори повинні чітко розуміти свою роль і її значення у загальному контексті. Інший важливий аспект полягає у тому, щоб усвідомити «чому і для чого я це роблю», оскільки це відкриває шлях до досягнення поставленої мети.

Завданням актора є зробити свого персонажа «логічним», наділити його рисами та знайти притаманну йому поведінку. Адже зрозуміти свою майбутню роль так, як описав автор, це половина шляху до перевтілення. Важливо для себе віднайти фізично-емоційний стан та заглянути у саме «ядро». Для того, щоб більше розуміти свого героя, потрібно знати про його сім'ю, дитинство, життєві цінності та захоплення. Значущою є висхідна дія, тобто те, звідки прийшов персонаж, що його спіткало перед виходом на сценічний майданчик та з яким настроєм та метою він з'явився тут і зараз.

Місце та час подій, яке було запропоноване автором, став Львів у 1939-1945 роках. У романі відбувається калейдоскоп подій між чарівним довоєнним Львовом та пошарпаним, понівеченим на шматки містом після приходу радянських та німецьких військ. Завданням режисерів було представити ту

реальність, яка вже зникла. Усі персонажі, які діють у виставі, мають своїх сучасних відповідників. У концепції вистави немає одного головного героя, навколо якого розгортається історія, оскільки кожен актор через свого персонажа розповідає свою особисту і дуже цінну розповідь. Під час роботи над виставою виникало багато труднощів через багатоплановий роман, який розповідає про події у різних часах та місцях. Роман містить велику кількість персонажів, які тісно переплітаються між собою. У сценічній версії доводилося додавати кілька епізодів, яких не було в тексті.

Для кращого розуміння взаємин між персонажами, важливо розібратися у стосунках та відношеннях між ними. Значущим аспектом під час «за столом» було обговорення всіх персонажів. У романі Юрія Винничука кожна дійова особа має свій характер, проте під час адаптації на сцену багатьох довелося вдосконалювати або трансформувати.

3.2. Репетиційний період. Робота з режисерами У.Мороз та Я.Титаренко.

Після «застільного періоду» актори переходять до творчої частини, яку можна назвати «на ногах». Це пошуки фізичного стану свого героя, його природи існування на сцені та пробудовування точної лінії взаємодії з іншими акторами та запропонованими обставинами. Ознайомившись з сценічним майданчиком та його «рамками», режисер дає настанови та скеровує в правильне русло. Актор повинен чітко розуміти свою висхідну та зерно ролі, для того щоб здійснити усе задумане під час «застільного періоду».

У випадку з виставою «Засвітне танго», декорація є великим механізмом, навколо якого актори повинні оживити пам'ять своїх предків. Для мене ця робота була надзвичайно важкою, адже окрім розуміння і пошуку свого «зерна ролі», мені довелося тримати декілька кіл уваги. Проговоривши з режисером усі свої мізансцени, перейшла до роботи з партнерами.

Репетиційний період може тривати дуже довго. У випадку з постановкою «Танго смерті», процес зародження відбувався близько трьох років. У процесі пошуку та вдосконалення відбувається поява додаткових деталей, які доповнюють та насичують роль. До таких змін можуть відноситися: костюми, грим, декорації, реквізит, світло та музика. Це допомагає акторам і додає нових рис у поведінці, насичує та збагачує їх роль.

Під час постановки, режисер тісно співпрацює з художниками, освітлювачами, бутафорськими цехами, гримерами та всією командою, яка

працює над майбутньою прем'єрою. Тому варто враховувати, що за весь час творення, можуть змінюватися мізансцени, розташування, загальний малюнок та візуальне вирішення вистави.

Залежно від змін, багато чого може з'явитися, і актор повинен чітко підлаштуватися і співвідноситись з оновленим простором. Режисер має бути «наставником», але ні в якому разі не виконувати роботу за нього. Таким чином, він дає певні вказівки відносно мізансцени або ж інтонації. Актор повинен дослухатися до порад і співставити це зі своєю роллю. Це може допомогти знайти певні асоціації з власних спостережень та життєвого досвіду. Така взаємодія з режисером допоможе акторові проявити себе і отримати зворотну реакцію на його творчість.

У процесі репетиційного періоду, було поставлене завдання розвинути уяву про свою героїню та вивчити її фізичну та емоційну дію. Оскільки в романі про таку особу, як Ярка, було описано не багато інформації, довелося віднайти її органіку. У цьому завданні допомогли тренінги, які відбувалися перед початком репетицій. Це була хороша можливість відкрити нові сторони і знайти у них функції, які допоможуть у перевтіленні.

Виставу було поділено на дві дії, у двох різних часових рамках. Відповідно було поставлене ще одне завдання від режисера, яке супроводжувалося двома різними емоційними станами. У першій дії, героїня знаходиться у глядацькому залі, коли на сцені відбувається дія партнерів. У той момент як акторка не повинна «відключитися» від процесу, а протягом усього часу пам'ятати про свій шлейф і про те, що незалежно від місця дій маю бути готова у будь-який момент «підхопити» партнера. Упродовж першої частини відбувається взаємодія з головним героєм паном Мількером, роль якого виконав заслужений артист України Роман Біль. У роботі з режисером було завдання навчитися чути один одного.

Попрацювавши з текстом, перейшли до виставлення мізансцен з партнером. Добре зрозумівши, про що доносить партнер, затримок у репетиційному процесі з режисерами не виявилось. У другій дії героїня вперше потрапляє сцену і стає маленькою, але дуже значущою для цього механізму пам'яті частиною. Відбувається перехід з малого кола уваги до великого, і вже тепер починаю взаємодіяти з великою кількістю об'єктів. Поринаячи в тему пам'яті, знайомлюся з різноманітними персонажами минулого і стаю невід'ємною частиною їхнього існування. Завданням режисерок було віднайти в собі боротьбу між світом живих і мертвих, між тим, чи готова

прийняти себе у непритаманній формі довкілля, чи готова відмовитися від амбіцій, в яких вже так близько до успіху.

Режисер-настановник допоміг мені «виманити» почуття «переконливості» методом співставлення з життєвим досвідом. Таким чином, він близько зіставив сюжет роману з окремими частинами мого особистого відчуття всередині. Це послужило не «награвати» переживання та емоції Ярки, а слідувати логіці своїх зовнішніх та внутрішніх дій.

3.3. Загальний аналіз ролі

Робота над роллю - це важка праця порозуміння між актором та його героєм. У процесі «пошуку» потрібно зануритись у походження та середовище свого персонажа, знайти важливі та різноманітні риси його характеру та поведінки. Окрім перевтілення у зовнішні фактори поведінки, потрібно відчутти думки та емоційні стани, які набувають різних фарб, супроводжуючи протягом усього часу та довжиною його існування. Потрібно «повірити» своєму герою, в якійсь мірі проявити почуття та вміти поставити себе на його місце у тій чи іншій ситуації. І тільки тоді, коли ця робота буде пророблена актором, він зможе викликати довіру та співпереживання у глядача. Це розуміння від індивідуальної роботи над роллю, поступово буде народжуватися на сцені. Персонаж, який описаний автором, повинен бути створений актором через свою індивідуальність на особистість. Звичайно, що опрацювання свого «зерна ролі» займає досить тривалий час і не завжди виходить зробити це швидко, але якісно. Недостатньо знайти у собі міміку, жести, чи темпоритм, для того щоб зіграти свого героя досконало. У період пошуку, важливо не зациклюватися на чіткій інтонації або ж чітко пробудованих сценах, адже у процесі роботи можуть виникнути завчені штампи. Це важливо, адже на сцені глядач зможе побачити актора, який чітко знає свої мізансцени та текст, але не зуміє йому повірити та співчувати. Найбільш цікавим для спостереження є той виконавець, який переживає справжні людські почуття, той, якого ти розумієш та переживаєш разом з ним.

Актор повинен працювати не тільки на сцені чи репетиціях. Щоб досягти бажаного результату, він повинен наповнюватися роллю навіть за межами сценічного майданчика. Фантазія та спостереження є основною складовою у роботі над роллю, оскільки таким чином можна віднайти цікаві знахідки для характеру героя. Самостійне напрацювання ролі має неабиякий успіх для образу, тим самим допомагає дивитися на сцені очима свого героя.

Стосовно загального аналізу ролі у задумі драматурга та режисерського контексту вистави, ідейно-тематичний задум знаходить саме у темі «Пам'яті». Адже пам'ятати про те, хто ми, ким були наші пращури і звідки пішло наше коріння, є основою нашого майбутнього. Вистава повинна підштовхнути глядача на роздуми про попереднє покоління і який вклад вони зробили для нашої сучасності. Моя героїня Ярка є однією з головних персонажів. Перед нею постає велике завдання відкрити двері у невідомість і зазирнути у потойбічний світ з метою відродження минулого. На молоду дівчину падає велика відповідальність носія секретного трактату, мелодії, яку чули пращури перед смертю. Через тему пам'яті її завдання стати рушійною силою, яка відновить та поверне у час від мирного, закоханого, насиченого прянощами Львова, до порубаного, кривавого і розстріляного війною міста.

Ця дівчина, яка прийшла до вчителя, щоб навчитися грати на скрипці краще, ніж інші, більше ніколи не буде такою, як раніше. З її приходом до дому Мількера, він і сам не вірить, що цю пам'ять можна відновити, адже сам вже не зможе ніколи, оскільки залишився без руки. Ярка, як амбітна та впевнена собі дівчина, складає враження успішної та невимушеної особистості. Для неї немає нічого важливішого, як стати всесвітньо відомою скрипалькою. Єдине, що їй бракує, це професійної консультації та ноти, ті самі «особливі» ноти, про які їй розповідала мама. Ярка знає, що її мама не досягла рівня слави і, як наслідниця з ідеальним музичним слухом, вона вирішила продовжити колісь розпочате. Про Мількера вона чула тільки з розповідей, та її це неабияк захопило, адже нарешті вона може досягнути популярності. І з приходом до викладача музики її впевненість не зростає. Замість того, щоб похвалити її талант, він пригнічує словами: «У вас, чи у будь-кого іншого, замало вмінь для цих нот». Та вона не здається і починає грати. У пошуках ідеального звуку, перед нею постають все нові та важчі випробування. Вчитель відмовляється займатися з нею дома, а водить її кожного разу іншими місцями Львова. Ярка, не розуміючи, для чого їй ці випробування, намагається донести, що не комфортно почувається серед натовпу людей та шуму вулиць. Але те, що згодом відкривається для неї під час виконання цієї мелодії, лякає її, і вона намагається піти геть від незрозумілих завдань. Та у момент, коли вона вирішує піти, Мількер зупиняє її та просить вибачення за те, що не повірив у неї. Допоки страх від того, що вона відчула, не дає їй відповідей. Її поглинає цікавість знайти ці відповіді у пам'яті минулого. І попри темноту невідомості, вона готова відкрити «той інший світ».

Конфлікт у виставі розгортається навколо головної героїні, яка пройшла складну арку розвитку персонажа. Головними елементами цього конфлікту є впертість героїні та бажання втілити мрії методом протистояння вчителю.

На початку вистави, героїня є амбіційною студенткою, яка мріє підкорити світ своєю музикою. Вона прагне стати всесвітньо відомою скрипалькою і віддано працює над цією ідеєю. Її мета - досягти слави та визнання.

Однак, коли вона зустрічає вчителя, який є надзвичайно ексцентричним та божевільним, він дає їй завдання, які виявляються дуже незвичайними та важкими. Вчитель змушує героїню розглядати світ з іншого ракурсу, викликає в неї сумніви та розкриває таємничі аспекти, пов'язані з тінями та долею людей.

Вона втягується в дослідження таємниць, яких спочатку боялася. Захоплюючись цими дослідженнями, вона намагається злитися з цими тінями, що з часом викликає розчарування вчителя.

Однак, вчителю вдається врятувати героїню від повного поглинання тінями, коли він розуміє, що її місія - бути зв'язком між живими та мертвими, передавати пам'ять та інформацію. Героїня змушена прийняти свою нову роль і знайти баланс між своєю мрією та обов'язком перед мертвими. Вона відмовляється від кар'єри всесвітньо відомої скрипальки на користь виконання своєї нової місії.

Отже, конфлікт вистави відображає розвиток героїні від амбіційної студентки, яка хоче підкорити світ своєю музикою, до мовчазної носійки пам'яті, яка виконує важливе завдання передачі інформації та спілкування між живими та мертвими.

Кульмінація конфлікту полягає в тому, що героїня занурюється в дослідження тіней та стає залежною від них, готовою злитися з ними. Але в цей момент вчитель втручається та говорить їй, що це ще не час, і вона повинна бути «між живими та мертвими,» передаючи пам'ять.

Головна суперечка полягає в її внутрішній боротьбі між амбіціями та покликанням.

Внутрішній конфлікт і вибір героїні:

Героїня стикається з внутрішнім конфліктом між мрією підкорити світ і своїм новим завданням. Вона вирішує відмовитися від кар'єри всесвітньо відомої скрипальки і приймає свою нову роль як носія інформації.

Надзавдання - це те, що вистава хоче донести до глядачів. Мета, заради якої була створена вистава та яка її основна ідея.

Наскрізна дія - це шлях до досягнення головної мети. Уявна прозора нитка, яка протягом всього часу театрального дійства натягнута до кінцевої точки надзавдання.

Надзавдання Ярки у романі «Танго смерті» поділяю на дві частини (дві дії). У першій частині її надзавданням було отримати бажаний успіх і стати всесвітньо відомою. Це її головна мета з виходом на сцену. А наскрізною дією було віднайти «особливі ноти», для того щоб досягнути цієї слави.

У другій дії, вона, отримавши дар пам'яті, хоче поринути у світ минулого та розкрити таємницю твору «Танго смерті». Наскрізна дія - це те, як вона долає цей шлях, відчуваючи біль в'язнів та масове знищення українського народу.

Моїм акторським надзавданням у роботі над роллю Ярки було донести глядачам наскільки важливо пам'ятати про тих, хто колись подарував нам життя і якою ціною наша історія була здобута. Інструментом, який мені допомагав у досягненні мети, була скрипка, адже саме через маленькі частинки мелодій, які грала протягом вистави, у кінці прозвучала повноцінна музика. Я вважаю це символом нашої пошматованої, української історії, яка у кінцевому результаті повинна зазвучати найголосніше та найцільніше. Наскрізною дією можна назвати заняття з Мількером. Адже попри всі труднощі, які були викликані на заняттях, страх та відчай, задумане було здійснено, а мета розкриття пам'яті минулого досягнена.

Зважаючи на запропоновані обставини, площини між глядацьким залом та сценою, постійно мінялося місце дії. За сюжетом, Ярка повинна була грати на скрипці кожного разу в різних локаціях, тому було досить складно відтворювати уявні обставини, адже місця знаходження були абсолютно умовними. У першій дії працювала з глядацького залу. Моя подорож розпочалась з дому Мількера і у процесі змінювалася закутками міста, природою, ринком, вокзалом, чагарниками та печерами. Протягом змін, запропонованих обставин, поступово почав змінюватися характер та пластика. Відповідно, в кожному місці я видобувала інший звук на своєму інструменті, і від цього залежала сценографія, яка на фоні дублювала дію. У мене мінявся темпоритм від швидкого до повільного, від стриманого до нестримного. У другій дії повністю змінилися запропоновані обставини. Тепер працювала на сцені і могла взаємодіяти з акторами, ляльками, декорацією та реквізитом. Перехід у часі та локації набув стрімкішого

темпоритму. Місце дії змінилося на бібліотеку, і гра на скрипці почала ритмічно відображати дію на сцені. Після цього відбулась зміна на тюрму на Лонцького, де скрипка відображала звуки ударів і відтворювала сумну мелодію під час знущань над в'язнями. Усі ці зміни звичайно вплинули на стан моєї героїні, адже тепер вона побачила та відчула всю трагедію та біль, яку принесла війна. Шлях, пройдений нею, допоміг переосмислити всі цінності, які були важливими перед приходом до Мількера. І перейшовши ту межу болю і страху, вона бере скрипку в руки і поринає у світ запропонованих обставин, у який живі портапити не зможуть.

Відповідно до змін локацій, довелося тримати кілька кіл уваги. Для того, щоб розкрити у собі аспекти поведінки та характеру персонажа, мені довелося чітко поділити свої виходи на театральний майданчик з розумінням попередньої висхідної дії.

Характеристика персонажа

Ярка є однією з головних героїв роману «Танго смерті» Юрія Винничука. Вона має багато важливих характеристик та рис, які визначають її як особистість та роль у сюжеті. Вона є достатньо ексцентричною та загадковою постаттю, яка протягом вистави оточена аурую таємничості. Її розум та інтелектуальний підхід стають ключовими для розкриття таємниці. Протягом вистави вона починає вірити в існування магічних сил та надприродних явищ. Дівчина є завзятою, відданою своїй справі та готовою ризикувати, щоб з'ясувати правду. Ярка вивчає історію міста Львова і вкладає значні зусилля в дослідження та відновлення минулих подій. Більшу частину дії проглядаються її складні відносини з науковцем Мількером, який намагається відновити спогади, пов'язані зі своєю родиною та минулим.

Попри свій розум та науковий підхід, Ярку також можна вважати емоційним героєм. Вона переживає глибокі почуття болю, страху та усвідомлення жаху, які впливають на її рішення та дії. Вона ставить для себе питання про моральні цінності та людські переживання. Дівчина переживає багато страждань, і від цього її характер стає глибшим та вразливішим. Вона готова піти на ризик та віддати свої зусилля, щоб розкрити таємницю. І попри те, що вона рішуча у своїх діях, вона не завжди має чітке визначення плану своїх майбутніх дій. Ця подорож залишається великою загадкою як для неї, так і для глядача. Її пошук повинен злитися з пошуком глядача, який шукає істину власного існування та історії Львова задля розуміння, якою ціною обходиться

нам життя. Ярка - це надзвичайно самостійна постать, яка віддає перевагу працювати самотужки. Вона не схильна підкорятися стандартам і завжди йде власним шляхом. Така характеристика робить її важливим та цікавим героєм у виставі.

Біографічні факти минулого, теперішнього і передбачуваного майбутнього.

На березі невеликого річкового містечка, в надзвичайно теплому і дружньому середовищі, з'явилася на світ дівчинка, яка пізніше вразила світ своєю музичною майстерністю та стала видатною скрипалькою. Її ім'я було Ярка, і вже з самого народження вона була оточена мистецтвом та красою, завдяки своїм талановитим батькам. Мати Ярки, Орислава, колись мріяла про велику музичну кар'єру і навчалася грати на скрипці в музичній школі. Проте, у певний момент її життя, важливою стала сім'я, і вона припинила свою музичну кар'єру, обираючи роль дому та матері. Відданість родині стала для неї важливішою за музику, але любов до скрипки та музики залишилися в її серці назавжди. Батько Ярки, Михайло, був талановитим художником, і його картини завжди захоплювали глядачів своєю глибиною та реалізмом. Орислава, мама Ярки, часто розповідала їй про музичні надбання та про талановитого викладача скрипки, який навчав її грати. Її розповіді надавали музиці та скрипці особливого звучання, і дівчинка завжди слухала материні розповіді з великим захопленням. Іноді, коли мати говорила про свого викладача, вона відчувала дивні потойбічні спогади, але це залишалося для неї таємницею. З роками Ярка виростала, оточена мистецтвом та культурою своїх батьків. Вона бачила, як мати витягала скрипку, граючи на ній, та подаровувала своєму родинному колу чарівні концерти. Батько ж, залишаючись відданим своїм картинам, створював шедеври, які висловлювали його думки та почуття. З роками виявилось, що Ярка успадкувала талант і музичні здібності своєї матері.

Її витончена гра на скрипці приносила щастя і радість родині та друзям. Запал до музики зростав щодня, і вона розвивала свій талант, вивчаючи музичну теорію і глибоко вдивляючись у світ скрипки. У своєму мистецтві вона відображала не лише свій власний досвід, але й присвячувала його музиці своєї матері та долі міста, яке відтінювалося на полотнах її батька. Михайло, батько Ярки, попросив свого друга-столяра створити для неї особливу скрипку. Ця скрипка стала не лише музичним інструментом, але й символом родинних цінностей і незавершених мрій її матері. На цьому

інструменті вона вчилася, вдосконалювалася і власноручно створювала чарівні мелодії.

По ходу років, Ярка досягла вражаючого рівня майстерності. Її виступи стали подією, а її скрипка, зроблена з такою любов'ю батьками, стала символом гармонії та мистецтва.

Що персонаж говорить про себе?

Я завжди прагнула досягти визнання та слави на світовій музичній сцені. Моє дитинство було пронизане музикою завдяки моїй матері, яка колись займалася музикою та грала на скрипці, але обрала сімейне щастя над музичною кар'єрою. Мати часто розповідала мені про таємничого вчителя, який навчив її грати на скрипці та дарував їй особливий дар. З її розповідей я відчувала щось надприродне, що відкривало перед нею двері до невідомого світу.

По виходу з дитинства, я активно просувалася у світі музики, заробляючи собі ім'я та репутацію. Проте все змінилося, коли я зустріла свого божевільного вчителя. Він не був звичайним музичним викладачем. Його завдання для мене були дурницями, і вони вимагали від мене набагато більше, ніж я могла собі уявити. Його слова мали особливий сенс, і вони розширювали мої горизонти. З кожним уроком я відчувала, що якимось потойбіччя пов'язує мене із моєю матір'ю та таємницями минулого.

Ця зустріч змінила мене. Мої амбіції стати всесвітньо відомою музиканткою втратили свою актуальність, і моїм головним завданням стало стати ключем для відкриття дверей у світ невідомості та відновлення пам'яті. Я готова відмовитися від своїх амбіцій та миті першості для того, щоб виконати цю важливу місію. Я не тільки музикантка, але й коридор між світом живих і мертвих, носій пам'яті та спадкоємець мистецтва, яке передає нам душу історії, що немає собі рівних.

ВИСНОВКИ

У висновку до дипломної роботи на тему "Робота над роллю" можна підкреслити ряд ключових аспектів, які виявилися важливими під час дослідження цієї теми. Робота над роллю у театрі та інших видах мистецтва є складним та многогранним процесом, вимагаючим від акторів, режисерів та інших творчих професіоналів високого рівня відданості та професійної підготовки.

У цій роботі було визначено та проаналізовано ключові етапи роботи над роллю, такі як дослідження персонажа, вивчення контексту, фізична та емоційна підготовка. Детально розглянуті різні методи і техніки, які використовуються для того, щоб актор міг глибше зануритися у свою роль та ефективно взаємодіяти з персонажем.

Важливим висновком є розуміння того, що робота над роллю є постійним процесом самовдосконалення та творчого розвитку. Тривала практика та навички адаптації допомагають акторові суттєво покращити свою майстерність та збагатити художній внесок у виставу.

Також, в ході дослідження виявлено, що успішна робота над роллю вимагає взаємодії всіх учасників театрального процесу, від акторів та режисера до художників та костюмерів. Колективна співпраця та взаєморозуміння сприяють створенню високоякісних і запам'ятовуваних вистав.

У цілому, дипломна робота на тему "Робота над роллю" підкреслила важливість цього аспекту театрального мистецтва та розкрила його вплив на професійний розвиток акторів і якість вистав.

Дипломна робота ставить за мету вивчення та аналіз процесу роботи над роллю у виставі "Танго смерті", автором якої є визначний український письменник та драматург Юрій Винничук. В ході дослідження були визначені ключові аспекти та особливості творчого процесу акторів, режисера та інших учасників театрального колективу. Вивчено взаємодію акторів із літературним матеріалом, який став основою вистави. З'ясовано, як розкрито та інтерпретовано персонажів, які стали живими та автентичними відтвореннями літературних образів Юрія Винничука. Розглянуто вплив режисера та його творчого підходу до створення художньої концепції вистави.

Особлива увага приділена внутрішньому світові персонажів, їхній психологічній глибині та емоційній насиченості. Аналізовано вплив

музичного супроводу та сценічного оформлення на загальну емоційну атмосферу вистави. Виявлено, як використання музичних мотивів та візуальних ефектів допомогло підкреслити та поглибити враження від вистави.

У ході написання дипломної роботи та створення вистави "Танго смерті" я намагалася врахувати та передати всі аспекти, які набула під час роботи над цією творчою постановкою. Створення вистави виявилось непередбачуваним, але дуже захопливим досвідом, що дозволило глибше осмислити та розкрити ідеї Юрія Винничука.

В процесі ставлення вистави я намагалася врахувати різні аспекти режисерської та акторської роботи, а також елементи сценографії та музичного оформлення. Моя робота полягала в ретельному аналізі роману, розумінні його ключових тем та ідей, а також у трансформації цього матеріалу на сцені.

Здобуті знання та навички, отримані під час створення вистави "Танго смерті", стали невід'ємною частиною мого творчого розвитку та дозволили мені не лише глибше зрозуміти роботу Юрія Винничука, але і вдосконалити свій власний театральний підхід.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Винничук Юрій Павлович –*Вікіпедія*. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Винничук_Юрій_Павлович
2. «Танго смерті» Юрія Винничука: зберігаючи пам'ять поколінь - The Claquers. *The Claquers*. URL: <https://theclaquers.com/posts/9269>
3. Філологічний факультет. URL: <https://philology.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/09/Slavych-I.-ZHanrovi-osoblyvosti-romanu-YUriia-Vynnychuka-Tanho-smerti.pdf>
- 4.«Танго смерті» Юрій Винничук - українською epub, pdf, fb2, rtf, txt . *UkrKniga*. URL: https://ukr-kniga.com.ua/tanho-smerti-yuriy-vynnychuk/#google_vignette
5. Вікімедіа. Даная –*Вікіпедія*. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Даная>

6. Повернення театру й пам'яті « Korydor | журнал про сучасну культуру. *Korydor* | журнал про сучасну культуру.

URL: <http://korydor.in.ua/ua/stories/povernennia-teatru-i-pam-iati.html>

7. Гал-інфо.

URL: https://galinfo.com.ua/news/u_lvivskomu-teatri-lyalok-startuie-novyj-76y-y-magichnyj-sezon-373088.html

8. Львівський театр ляльок: вистави вечірнього репертуару. СУСПІЛЬНЕ ЛЬВІВ. *Головна - СУСПІЛЬНЕ ЛЬВІВ.*

URL: <https://lv.suspilne.media/episode/52371>

9. URL: <https://www.mixcloud.com/CityArtShow/гостя-cityartshow-уляна-мороз-директорка-режисерка-львівського-театру-ляльок-премера-вистави>

10. Вистава про силу пам'яті й про те, за що ми боремося

URL: <https://www.politarena.org/2023/06/06/19374>

11. *Факультет філології та журналістики.* URL: <https://ff.udpu.edu.ua/wp-content/uploads/Expressio-1.pdf>

12. Письменник. Юрій Винничук. 2019. *YouTube.* URL: https://www.youtube.com/watch?v=_gWISYM2fII

13. «Засвітне танго»: містика і життя міжвоєнного

Львова URL: <https://www.lvivpost.net/kultura/n/47994>

14. «Танго смерті» у театрі ляльок URL: <https://zbruc.eu/node/84871>

15. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kovalenko_Diana/Modeliuvannia-obraziv-c-hasoprostoru-v-suchasnomu-ukrainskomu-romani.pdf?PHPSESSID=btpm7u7efk2ivl0pkg4n818dr4